

Giuliano Bracci

Se non in ombra e specchio

Teksten van Giordano Bruno (1548-1600)

Fragmenten uit *De l'infinito, universo e mondi; De gli eroici furori; De la causa, principio et uno* (1584-85)

Onderstaande fragmenten zijn bedoeld om een inzicht te geven in de bronnen die de componist heeft gebruikt. Ze komen slechts fragmentarisch voor in de compositie.

Vertaling : Jan van den Bossche

Lasciato m'hai, cuor mio,
E lume d'occhi miei, non sei più meco.
E non tornare a me che non sei mio.

Uscito de priggione angusta e nera,
Ove tant'anni error stretto m'avinse,
Qua lascio la catena, che mi cinse
La man di mia nemica invid'e fera.
[...]
A te mi volgo e assorgo, alma mia voce:
Ti ringrazio, mio sol, mia diva luce;
Ti consacro il mio cor, eccelsa mano,
che m'avocaste da quel graffio atroce.

Luna inconstante, luna varia
[...]
La luna mia, per mia continua pena,
Mai sempre è ferma, ed è mai sempre piena.
È tale la mia stella,
Che sempre mi si toglie e mai si rende,
Che sempre tanto bruggia e tanto splende,
Sempre tanto crudele e tanto bella;
Questa mia nobil face
Sempre si mi martora, e si mi piace.

Un tempo sparge, ed un tempo raccoglie;
Un edifica, un strugge; un piange, un ride:

Un tempo ha triste, un tempo ha liete voglie;
Un s'affatica, un posa; un stassi, un side:

Un tempo porge, un tempo si ritoglie;
Un muove, un ferma; un fa vivo, un occide;
In tutti gli anni, mesi, giorni ed ore
M'attende, fere, accend'e lega amore.
[...]
Sempre mi strugg'e mi ritien in pianto,
[...]
Mai non mi scuote, mai non mi dà morte.

Je hebt me verlaten, mijn hart,
En licht van mijn ogen, je ben niet meer bij mij.
En kom niet terug, want je bent niet van mij.

Ontsnaapt uit de nauwe en donkere gevangenis,
Waar vele jaren de dwaling mij vasthield,
Laat ik nu de keten los waarmee mij omknelde
De hand van mijn afgunstige en woeste vijand.
[...]
Tot jou wend en verhef ik mij, mijn zorgende stem:
Ik dank je, mijn zon, mijn goddelijk licht;
Ik wijd jou mijn hart, verheven hand,
Die mij uit die vreselijke kwelling hebt ontboden.

Trouweloze maan, veranderlijke maan
[...]
Mijn maan is , tot mijn eeuwige verdriet,
Nooit standvastig, en nooit vol.
Zo is mijn ster,
Dat zij me altijd ontwijkt en zich nooit overgeeft,
Dat zij altijd danig brandt en danig schijnt,
Altijd zo wreed en zo mooi;
Dit mooie aangezicht
Kweldt me steeds , en behaagt me toch.

Er is een tijd van zaaien en een tijd van oogsten;
Een van bouwen, een van vernietigen;
een van huilen een van lachen:
Een tijd van droevige, een tijd van blijde verlangens;
Een van zwoegen, een van rusten, een van staan, een van zitten:
Een tijd van geven, een tijd van nemen;
Een tijd van bewegen, een tijd van stilstaan;
Een tijd geeft leven, een tijd doodt;
Alle jaren, alle maanden, dagen en uren
Wacht de liefde me op, verwondt, vuurt me aan en bindt mij.
[...]
Altijd verwoest ze me en maakt me droevig,
[...]
Ze laat me nooit met rust, en maakt me altijd dood.

A un tempo triemo, agghiaccio, ardo e sfavillo,
Son muto, e colmo il ciel di strida ardenti:
Dal cor scintillo, e dagli occhi acqua stillo;
E vivo e muoio e fo riso e lamenti:
[...]
Altr'amo, odio me stesso;
Ma s'io m'impiumo, altri si cangia in sasso;

[...]
S'io chiamo, non risponde;
E quant'io cerco più, più mi s'asconde.

Non sta, si svolge e gira
Quanto nel ciel e sott'il ciel si mira
Tutto, per infinito spacio discorrendo, cangia il volto.

L'alta e magnifica vicissitudine che agguaglia l'acqui
inferiori alle superiori, cangia la notte col giorno,
ed il giorno con la notte, afin che la divinità sia in
tutto [...]

Non è dunque occhio ch'approssimar si possa, o
ch'abbia accesso a tanto altissima luce e si
profondissimo abisso
[...]
[...] se non in ombra e specchio

Plotseling beef ik, ik bevries, ik brand en fonkel,
Ik ben stom, en vul de hemel met vurige kreten:
Mijn hart vonkt en mijn ogen vergieten water;
En ik leef en sterf, ik lach en jammer:
[...]
Ik heb iemand lief, en haat mezelf;
Maar als ik vleugels krijg, verandert diegene in een
steen;
[...]
Wanneer ik roep, krijg ik geen antwoord;
En hoe meer ik zoek, hoe meer de ander zich verbergt.

Het staat niet stil, het draait en keert
Wat we in en onder de hemel zien
Alles stroomt door de oneindige ruimte en verandert
het gelaat.

De grote en verheven veranderlijkheid, die de lage
wateren aan de hogere gelijkmaakt, verandert de nacht
in de dag, en de dag in de nacht, zodat de goddelijkheid
in alles is [...]

Er is dus geen oog dat in de buurt kan komen,
of toegang heeft tot zo een verheven licht en zo een
diepe afgrond
[...]
[...] tenzij in schaduw en spiegel